

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ  
ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ  
«ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ ЕКОНОМІКИ І ТЕХНОЛОГІЙ  
НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ «ЧЕРНІГІВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА»**

**ОСВІТНЯ ПРОГРАМА  
ПРОФІЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ ПІДГОТОВКИ ФАХОВИХ  
МОЛОДШИХ БАКАЛАВРІВ НА ОСНОВІ БАЗОВОЇ ЗАГАЛЬНОЇ  
СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ  
СПЕЦІАЛЬНОСТІ 081 ПРАВО**

**ЗАТВЕРДЖЕНО**

Педагогічною радою

ВСП «ФКЕТ НУ «Чернігівська політехніка»

Протокол № 1 від 27.08.2020 року

Голова педагогічної ради М. Сокол

Освітня програма вводиться в дію  
з 01.09.2020 року.

Директор М. Сокол

(наказ № 6 від 31.08.2020 р.)

Зі змінами в редакції, затвердженій  
Педагогічною радою від 27.08.2021р.,  
протокол № 1  
(наказ № 8 від 30.08.2021 р.)

**РОЗРОБЛЕНО** робочою групою у складі:

- Кобзар В. В. викладач циклової комісії правових дисциплін, кандидат юридичних наук, викладач – спеціаліст вищої категорії
- Савенко І. В. голова циклової комісії загальноосвітніх дисциплін, викладач – спеціаліст вищої категорії, старший викладач
- Бурдюгова С. І. методист, викладач циклової комісії загальноосвітніх дисциплін викладач – спеціаліст першої категорії

**Загальні положення освітньої програми  
профільної середньої освіти для підготовки фахових молодших  
бакалаврів на основі базової загальної середньої освіти  
зі спеціальності 081 Право**

Освітня програма профільної середньої освіти для підготовки фахових молодших бакалаврів на основі базової загальної середньої освіти зі спеціальності 081 Право розроблена на виконання Закону України «Про освіту», постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року № 1392 «Про затвердження Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти» та з урахуванням наказу Міністерства освіти і науки України від 01 червня 2018 року № 570 «Про затвердження типової освітньої програми профільної середньої освіти закладів освіти, що здійснюють підготовку молодших спеціалістів на основі базової загальної середньої освіти».

Освітня програма профільної середньої освіти закладів освіти забезпечує виконання Державного стандарту, а також визначає засади розроблення та впровадження закладами освіти освітніх програм профільної середньої освіти для підготовки фахових молодших бакалаврів на їх основі.

**Освітня програма** визначає:

- загальний обсяг навчального навантаження;
- очікувані результати навчання здобувачів подані в рамках навчальних програм, затверджених наказами МОН;
- форми організації освітнього процесу та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти;
- вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за цією освітньою програмою.

**Загальний обсяг та структура навчального навантаження**

Загальний обсяг навчального навантаження здобувачів профільної середньої освіти (студентів I – II курсів) складає 2660 годин. Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у навчальному плані Фахового коледжу економіки і технологій Національного університету «Чернігівська політехніка»

Навчальний план профільної середньої освіти розроблено відповідно до Державного стандарту, з метою його впровадження з 1 вересня 2020 року. Він містить загальний обсяг навчального навантаження та тижневі години на вивчення базових предметів, вибірково-обов'язкових предметів, профільних

предметів і спеціальних курсів, а також передбачає години на факультативи, індивідуальні заняття тощо. При складанні навчального плану перелік предметів з блоку вибірково – обов’язкових, профільних та спеціальних курсів сформовано з урахуванням галузі знань 08 Право спеціальності 081 Право, з яких здійснюється підготовка за освітньо – професійним ступенем фахового молодшого бакалавра.

Власний навчальний план закладу освіти складено відповідно до першого варіанту, який містить перелік базових предметів з експериментальними інтегрованими курсами («Історія: Україна і світ», «Природничі науки»).

Реалізація змісту освіти, визначеного Державним стандартом, також забезпечується вибірково-обов’язковими предметами («Інформатика», «Технології», «Мистецтво»), що вивчаються на рівні стандарту. Із запропонованого переліку коледжем обрано одночасно два предмети – «Інформатика» та «Мистецтво» (години, передбачені на вибірково-обов’язкові предмети діляться між двома обраними предметами).

Частина навчальних годин призначено для забезпечення профільного навчання, яке є невід’ємною частиною професійної підготовки фахового молодшого бакалавра. Профіль навчання сформовано Коледжем з урахуванням можливостей забезпечити якісну його реалізацію, відповідно до спеціальності, за якою здійснюється підготовка здобувачів освітньо – професійного ступеня фахового молодшого бакалавра. Перелік профільних предметів визначається закладом освіти, якщо інше не передбачено стандартами освіти.

Зміст профілю навчання реалізується системою окремих предметів і курсів:

- базові та вибірково-обов’язкові предмети;
- профільні предмети;
- спеціальні курси, у т.ч. курси за вибором.

Прийнято рішення про розподіл годин для формування відповідного профілю навчання, враховуючи особливості окремої галузі та спеціальності. При складанні навчального плану кількість годин на вивчення базових або профільних предметів може бути збільшена за рахунок додаткових годин.

Результати навчання, які виходять за рамки Державного стандарту, зараховуються в результатах навчання за освітньо – професійною програмою фахового молодшого бакалавра, обсяги яких визначаються в кредитах ЄКТС

та зараховуються в дисциплінах навчального плану підготовки за освітньо – професійним ступенем фахового молодшого бакалавра.

**Очікувані результати навчання здобувачів освіти.** Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання, які має реалізувати викладач у рамках кожної освітньої галузі. Результати навчання повинні робити внесок у формування ключових компетентностей здобувачів фахової передвищої освіти освітньо – професійного ступеня фахового молодшого бакалавра.

№ з/п	Ключові компетентності	Компоненти
1	Спілкування державною (і рідною — у разі відмінності) мовами	<p><b>Уміння:</b> ставити запитання і розпізнавати проблему; міркувати, робити висновки на основі інформації, поданої в різних формах (у текстовій формі, таблицях, діаграмах, на графіках); розуміти, пояснювати і перетворювати тексти задач (усно і письмово), грамотно висловлюватися рідною мовою; доречно та коректно вживати в мовленні термінологію з окремих предметів, чітко, лаконічно та зрозуміло формулювати думку, аргументувати, доводити правильність тверджень; уникнення невнормованих іншомовних запозичень у спілкуванні на тематику окремого предмета; поповнювати свій словниковий запас.</p> <p><b>Ставлення:</b> розуміння важливості чітких та лаконічних формулювань.</p> <p><b>Навчальні ресурси:</b> означення понять, формулювання властивостей, доведення правил, теорем</p>
2	Спілкування іноземними мовами	<p><b>Уміння:</b> здійснювати спілкування в межах сфер, тем і ситуацій, визначених чинною навчальною програмою; розуміти на слух зміст автентичних текстів; читати і розуміти автентичні тексти різних жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту; здійснювати спілкування у письмовій формі відповідно до поставлених завдань;</p>

		<p>використовувати у разі потреби невербальні засоби спілкування за умови дефіциту наявних мовних засобів; обирати й застосовувати доцільні комунікативні стратегії відповідно до різних потреб.</p> <p><b>Ставлення:</b> критично оцінювати інформацію та використовувати її для різних потреб; висловлювати свої думки, почуття та ставлення; ефективно взаємодіяти з іншими усно, письмово та за допомогою засобів електронного спілкування; ефективно користуватися навчальними стратегіями для самостійного вивчення іноземних мов; адекватно використовувати досвід, набутий у вивченні рідної мови та інших навчальних предметів, розглядаючи його як засіб усвідомленого оволодіння іноземною мовою.</p> <p><b>Навчальні ресурси:</b> підручники, словники, довідкова література, мультимедійні засоби, адаптовані іншомовні тексти.</p>
3	Математична компетентність	<p><b>Уміння:</b> оперувати текстовою та числовою інформацією; встановлювати відношення між реальними об'єктами навколишньої дійсності (природними, культурними, технічними тощо); розв'язувати задачі, зокрема практичного змісту; будувати і досліджувати найпростіші математичні моделі реальних об'єктів, процесів і явищ, інтерпретувати та оцінювати результати; прогнозувати в контексті навчальних та практичних задач; використовувати математичні методи у життєвих ситуаціях.</p> <p><b>Ставлення:</b> усвідомлення значення математики для повноцінного життя в сучасному суспільстві, розвитку технологічного, економічного й оборонного потенціалу держави, успішного вивчення інших предметів.</p> <p><b>Навчальні ресурси:</b> розв'язування математичних задач, і обов'язково таких, що моделюють реальні</p>

		життєві ситуації
4	Основні компетентності у природничих науках і технологіях	<p><b>Уміння:</b> розпізнавати проблеми, що виникають у довкіллі; будувати та досліджувати природні явища і процеси; послуговуватися технологічними пристроями.</p> <p><b>Ставлення:</b> усвідомлення важливості природничих наук як універсальної мови науки, техніки та технологій; усвідомлення ролі наукових ідей в сучасних інформаційних технологіях</p> <p><b>Навчальні ресурси:</b> складання графіків та діаграм, які ілюструють функціональні залежності результатів впливу людської діяльності на природу</p>
5	Інформаційно-цифрова компетентність	<p><b>Уміння:</b> структурувати дані; діяти за алгоритмом та складати алгоритми; визначати достатність даних для розв'язання задачі; використовувати різні знакові системи; знаходити інформацію та оцінювати її достовірність; доводити істинність тверджень.</p> <p><b>Ставлення:</b> критичне осмислення інформації та джерел її отримання; усвідомлення важливості інформаційних технологій для ефективного розв'язування математичних задач.</p> <p><b>Навчальні ресурси:</b> візуалізація даних, побудова графіків та діаграм за допомогою програмних засобів</p>
6	Уміння вчитися впродовж життя	<p><b>Уміння:</b> визначати мету навчальної діяльності, відбирати й застосовувати потрібні знання та способи діяльності для досягнення цієї мети; організовувати та планувати свою навчальну діяльність; моделювати власну освітню траєкторію, аналізувати, контролювати, коригувати та оцінювати результати своєї навчальної діяльності; доводити правильність власного судження або визнавати помилковість.</p> <p><b>Ставлення:</b> усвідомлення власних освітніх потреб</p>

		<p>та цінності нових знань і вмінь; зацікавленість у пізнанні світу; розуміння важливості вчитися впродовж життя; прагнення до вдосконалення результатів своєї діяльності.</p> <p><b>Навчальні ресурси:</b> моделювання власної освітньої траєкторії</p>
7	Ініціативність і підприємливість	<p><b>Уміння:</b> генерувати нові ідеї, вирішувати життєві проблеми, аналізувати, прогнозувати, ухвалювати оптимальні рішення; використовувати критерії раціональності, практичності, ефективності та точності, з метою вибору найкращого рішення; аргументувати та захищати свою позицію, дискутувати; використовувати різні стратегії, шукаючи оптимальних способів розв'язання життєвого завдання.</p> <p><b>Ставлення:</b> ініціативність, відповідальність, упевненість у собі; переконаність, що успіх команди – це й особистий успіх; позитивне оцінювання та підтримка конструктивних ідей інших.</p> <p><b>Навчальні ресурси:</b> завдання підприємницького змісту (оптимізаційні задачі)</p>
8	Соціальна і громадянська компетентності	<p><b>Уміння:</b> висловлювати власну думку, слухати і чути інших, оцінювати аргументи та змінювати думку на основі доказів; аргументувати та відстоювати свою позицію; ухвалювати аргументовані рішення в життєвих ситуаціях; співпрацювати в команді, виділяти та виконувати власну роль в командній роботі; аналізувати власну економічну ситуацію, родинний бюджет; орієнтуватися в широкому колі послуг і товарів на основі чітких критеріїв, робити споживчий вибір, спираючись на різні дані.</p> <p><b>Ставлення:</b> ощадливість і поміркованість; рівне ставлення до інших незалежно від статків, соціального походження; відповідальність за спільну справу; налаштованість на логічне</p>



		<p>обґрунтування позиції без передчасного переходу до висновків; повага до прав людини, активна позиція щодо боротьби із дискримінацією.</p> <p><b>Навчальні ресурси:</b> завдання соціального змісту</p>
9	Обізнаність і самовираження у сфері культури	<p><b>Уміння:</b> грамотно і логічно висловлювати свою думку, аргументувати та вести діалог, враховуючи національні та культурні особливості співрозмовників та дотримуючись етики спілкування і взаємодії; враховувати художньо-естетичну складову при створенні продуктів своєї діяльності (малюнків, текстів, схем тощо).</p> <p><b>Ставлення:</b> культурна самоідентифікація, повага до культурного розмаїття у глобальному суспільстві; усвідомлення впливу окремого предмета на людську культуру та розвиток суспільства.</p> <p><b>Навчальні ресурси:</b> математичні моделі в різних видах мистецтва</p>
10	Екологічна грамотність і здорове життя	<p><b>Уміння:</b> аналізувати і критично оцінювати соціально-економічні події в державі на основі різних даних; враховувати правові, етичні, екологічні і соціальні наслідки рішень; розпізнавати, як інтерпретації результатів вирішення проблем можуть бути використані для маніпулювання.</p> <p><b>Ставлення:</b> усвідомлення взаємозв'язку окремого предмета та екології на основі різних даних; ощадне та бережливе відношення до природніх ресурсів, чистоти довкілля та дотримання санітарних норм побуту; розгляд порівняльної характеристики щодо вибору здорового способу життя; власна думка та позиція до зловживань алкоголю, нікотину тощо.</p> <p><b>Навчальні ресурси:</b> навчальні проекти, завдання соціально-економічного, екологічного змісту; задачі, які сприяють усвідомленню цінності здорового способу життя</p>

Наскрізнi лiнii є засобом iнтеграцiї ключових i загальнопредметних компетентностей, окремих предметiв та предметних циклiв. Наскрізнi лiнii є

соціально значимими надпредметними темами, які допомагають формуванню у здобувачів освіти уявлень про суспільство в цілому, розвивають здатність застосовувати отримані знання у різних ситуаціях.

<b>Наскрізна лінія</b>	<b>Коротка характеристика</b>
Екологічна безпека й сталій розвиток	<p>Формування у здобувачів освіти соціальної активності, відповідальності та екологічної свідомості, готовності брати участь у вирішенні питань збереження довкілля і розвитку суспільства, усвідомлення важливості сталого розвитку для майбутніх поколінь.</p> <p>Проблематика наскрізної лінії реалізується через завдання з реальними даними про використання природних ресурсів, їх збереження та примноження. Аналіз цих даних сприяє розвитку бережливого ставлення до навколишнього середовища, екології, формуванню критичного мислення, вміння вирішувати проблеми, критично оцінювати перспективи розвитку навколишнього середовища і людини. Можливі заняття на відкритому повітрі.</p>
Громадянська відповідальність	<p>Сприятиме формуванню відповідального члена громади і суспільства, що розуміє принципи і механізми функціонування суспільства. Ця наскрізна лінія освоюється в основному через колективну діяльність (дослідницькі роботи, роботи в групі, проекти тощо), яка поєднує окремі предмети між собою і розвиває у студентів готовність до співпраці, толерантність щодо різноманітних способів діяльності і думок.</p> <p>Вивчення окремого предмета має викликати у студентів якомога більше позитивних емоцій, а її зміст — бути націленим на виховання порядності, старанності, систематичності, послідовності, посидючості і чесності. Приклад викладача покликаний зіграти важливу роль у формуванні толерантного ставлення до товаришів, незалежно від рівня навчальних досягнень.</p>

Здоров'я і безпека	<p>Завданням наскрізної лінії є становлення здобувача освіти як емоційно стійкого члена суспільства, здатного вести здоровий спосіб життя і формувати навколо себе безпечне життєве середовище.</p> <p>Реалізується через завдання з реальними даними про безпеку і охорону здоров'я (текстові завдання, пов'язані з середовищем дорожнього руху, рухом пішоходів і транспортних засобів). Варто звернути увагу на проблеми, пов'язані із ризиками для життя і здоров'я. Вирішення проблем, знайдених з «ага-ефектом», пошук оптимальних методів вирішення і розв'язування задач тощо, здатні викликати у студентів чимало радісних емоцій.</p>
Підприємливість і фінансова грамотність	<p>Наскрізна лінія націлена на розвиток лідерських ініціатив, здатність успішно діяти в технологічному швидкозмінному середовищі, забезпечення кращого розуміння студентами практичних аспектів фінансових питань (здійснення заощаджень, інвестування, запозичення, страхування, кредитування тощо).</p> <p>Ця наскрізна лінія пов'язана з розв'язуванням практичних завдань щодо планування господарської діяльності та реальної оцінки власних можливостей, складання сімейного бюджету, формування економного ставлення до природних ресурсів.</p>

**Вимоги та форми здобуття профільної середньої освіти.** Профільна середня освіта здобувається після здобуття базової середньої освіти.

### **Форми організації освітнього процесу**

Основними формами організації освітнього процесу є:

- ✓ навчальні заняття;
- ✓ самостійна робота;
- ✓ практична підготовка;
- ✓ контрольні заходи.

Основними видами навчальних занять є:

- ✓ лекція;
- ✓ лабораторне, практичне, семінарське заняття;
- ✓ консультація.

Також формами організації освітнього процесу можуть бути екскурсії, віртуальні подорожі, конференції, форуми, спектаклі, брифінги, квести, інтерактивні заняття (заняття - «суди», заняття-дискусійна група), інтегровані заняття, проблемні заняття, відео-заняття, прес-конференції, ділові ігри тощо.

**Опис та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти.** Система внутрішнього забезпечення якості складається з наступних компонентів:

кадрове забезпечення освітньої діяльності;  
 навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності;  
 матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності;  
 якість проведення навчальних занять;  
 моніторинг досягнення студентами результатів навчання (компетентностей).

Завдання системи внутрішнього забезпечення якості освіти:

оновлення методичної бази освітньої діяльності;  
 контроль за виконанням навчальних планів та освітньої програми, якістю знань, умінь і навичок студентів, розробка рекомендацій щодо їх покращення;  
 моніторинг та оптимізація соціально-психологічного середовища закладу освіти;  
 створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників.

**Перелік предметів профільної середньої освіти для підготовки здобувачів фахової передвищої освіти освітньо-професійного ступеня фахового молодшого бакалавра на основі базової загальної середньої освіти спеціальності**

**081 Право**

(з експериментальними інтегрованими курсами)

Навчальні предмети	Кількість годин
<b>Базові предмети</b>	<b>1575</b>
Українська мова	140
Українська література	140
Іноземна мова	140
Зарубіжна література	70
Історія: Україна і світ (Історія України)	210
Громадянська освіта	70
Математика	210
Природничі науки (експериментальний інтегрований курс)	280
Фізична культура	210
Захист України	105
<b>Профільні предмети і спеціальні курси</b>	<b>885</b>

Історія держави і права зарубіжних країн	60
Теорія держави і права	90
Вступ до фаху	60
Юридична деонтологія	60
Адміністративне право	180
Конституційне право зарубіжних країн	60
Економічна теорія	60
Безпека життєдіяльності та основи охорони праці	60
Історія України	60
Конституційне право України	135
Історія держави і права України	60
<b>Вибірково-обов'язкові предмети</b>	<b>200</b>
Інформатика	150
Мистецтво	50
Додаткові години на окремі предмети, факультативні курси, індивідуальні заняття	
<b>Усього фінансується</b>	<b>2660</b>